

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-१ (Sem_2)

प्रश्नपत्र-७

गुणाः - ७०

विषयः - पौरोहित्यम्

CE 1.2.3

समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - २५-०४-२०१६

सन्दर्भग्रन्थः - संस्कारभास्कर

युनिट-१

- प्रश्नः -१ निम्नाङ्कितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या विधेया । ०८
- (१) शिरःस्नातस्तु कुर्वीत दैवंपित्र्य मथापिवा ।
प्राङ्मुखोदुङ्मुखोवापि श्मश्रु कर्मचकारयेद् ॥
- (२) यदिवाग्यमलोपः स्यात् जपादिषु कथं च न ।
व्याहरेद्वैष्णवं मंत्रं स्मरदेवा विष्णुमप्ययम् ॥
- (३) आसनं स्वागतं चार्घ्यं पाद्यमाचमनीयकम् ।
मधुपर्कार्पणं स्नानं वसना भरणानि च ॥
- प्रश्नः -२ एकस्मिन् विषये विस्तरेण लिखत । ०८
- (१) स्वस्तिवाचनम् तत्फलं च । (२) यज्ञकुण्डपरिमाणविचारः ।
- प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४
- (१) आसननिर्णयः । (२) मण्डपमातृकाप्रकारः ।
- (३) आचमननिर्णयः । (३) यज्ञपात्रनिर्णयः ।
- प्रश्नः -४ अधोलिखितेषु पञ्चानामुत्तरं लिखत । ०५
- (१) काः जलमातरः ? (२) कानि पञ्चरत्नानि ?
- (३) मण्डपमातर का ? (४) आधारहोमे कति आहुतयः ?
- (५) पुण्याहवाचने काः सप्तमृतिकाः उपयुज्यन्ते ?

युनिट-२

- प्रश्नः -५ निम्नाङ्कितेषु कयोश्चित् द्वयोः सार्थं व्याख्या कार्या । ०८
- (१) मातृश्राद्धं तु पूर्वस्यात् पितृणां तदनन्तरम् ।
ततोमातामहानां च वृद्धौ श्राद्धं त्रयं स्मृतम् ॥
- (२) भोजनस्य प्रधानत्वं वदत्यन्ये महर्षयः ।
ब्राह्मणानां परीक्षायां महायत्नप्रदर्शनात् ॥
- (३) कृतानीह विधानानि ग्रन्थग्रन्थनतत्परैः ।
वेदविज्ञानविरहैः स्वार्थिभिः परिमोहितैः ॥
- प्रश्नः -६ एकस्मिन् विषये विस्तरेण वर्णनं कुरुत । ०८
- (१) वैश्वदेवसङ्कल्पः । (२) आचार्यादिऋत्विग्वरणम् ।

प्रश्न: -७	कयोश्चिद् द्वयोः टिप्पणीं कार्या ।	०४
	(१) आयुष्यमंत्रविचारः ।	(२) जयाहोमविचारः ।
	(३) वयस्तुत्रिविधं विचारः ।	(४) जयाहोमविचारः
प्रश्न: -८	केषाञ्चित् पञ्चानां लघूत्तराणि लिखन्तु ।	०५
	(१) गुरुग्रहस्य वर्णं लिखत ।	
	(२) ऋतुदानकालं लिखत ।	
	(३) पञ्चगव्यकरणमन्त्रं लिखत ।	
	(४) गर्भाधानविचारं लिखत ।	
	(५) ग्रहयोगविचारं लिखत ।	
	(६) लोकपालदेवतानामानि लिखत ।	
	(७) स्वर्णदानमन्त्रं लिखत ।	
	युनिट-३	
प्रश्न: -९	कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं अर्थं लिखत ।	०८
	(१) प्रविशेत्सूतिकासंज्ञं कृतरक्षंसमंततः ।	
	देवानां ब्राह्मणानां च गवां कृत्वा च पूजनम् ॥	
	(२) हीमवत्युत्तरेपार्श्वे सुरथानामपक्षिणी ।	
	तस्याः स्मरणमात्रेण विशलयागर्भिणी भवेत् ॥	
	(३) तस्मिञ्जमुहूर्तेऽपि सूतकान्तेऽथवा शिशोः ।	
	जातकर्म च कर्तव्यं पितृपूजनपूर्वकम् ॥	
प्रश्न: -१०	एकस्मिन् विषये विस्तरेण वर्णनं कुरुत ।	०८
	(१) जातकर्मसंस्कारः ।	(२) चौलकर्मसंस्कारः ।
प्रश्न: -११	एकां टिप्पणीं लिखत ।	०२
	(१) सूतिकयाः स्नानविचारः ।	(२) वेदारम्भसंस्कारविचारः ।
प्रश्न: -१२	अधोलिखितेषु द्वयोः उत्तरं लिखत ।	०२
	(१) रजस्वलादिनविचारः ।	(२) चौलकर्मसंस्कारः कदा भवति ?
	(३) षष्ठीपूजनं कदा भवति ?	
	(४) कति विधानि नामानि ?	